

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till är dock redan färdig.

Swipe to change

engelska

Nationella allmänna domstolar

Irland

I det här avsnittet hittar du information om hur allmänna domstolar fungerar i Irland.

Allmänna domstolar

Domstolsväsendet i Irland har sitt ursprung i konstitutionen från 1922, i vilken det föreskrevs att nya domstolar skulle inrättas som ersättning för dem som hade utvecklats under den brittiska förvaltningen. Nya domstolar inrättades 1924 under *Courts of Justice Act*, som fastställer den rättsliga grunden för ett domstolsväsende.

De nuvarande domstolarna inrättades genom *Courts Act 1961* (upprättande och sammansättning) enligt artikel 34 i den konstitution som antogs av det irländska folket 1937.

Artiklarna 34 till 37 i konstitutionen rör rättsväsendet i allmänhet. I artikel 34.1 anges det att "rättvisa ska skipas av domstolar inrättade genom lag". Enligt författningen består domstolsväsendet av en högsta överprövningsinstans, högsta domstolen (*Supreme Court*), och domstolar som fungerar som första instans, vilket inbegriper en *High Court* med obegränsad behörighet i brottmål och tvistemål samt domstolar med begränsad behörighet, nämligen grevskapsdomstolar (*Circuit Courts*) och distriktsdomstolar (*District Courts*), som är regionalt organiserade.

Tvistemålsdomstolar

Högsta domstolen

Högsta domstolen kan pröva alla överklaganden av avgöranden från *High Court*. Högsta domstolen avgör också överklaganden från brottmålsdomstolen i andra instans (*Court of Criminal Appeal*), om den domstolen eller åklagarmyndigheten (*Attorney General*) anser att ett avgörande innefattar en rättsfråga av synnerlig vikt och det ligger i allmänintresset att överklagande får göras till högsta domstolen. Högsta domstolen kan också avgöra en rättsfråga på begäran av en grevskapsdomstol. Högsta domstolen får också pröva om ett lagförslag (eller någon bestämmelse i det), som har antagits av parlamentets båda kamrar och överlämnats till presidenten för undertecknande och omvandling till lag, strider mot författningen. Förutsättningen är att presidenten hänvisar ärendet till domstolen. Slutligen är det högsta domstolen som har till uppgift att avgöra om presidenten är permanent oförmögen att utöva sitt ämbete, om den frågan skulle bli aktuell.

Överklaganden och andra mål avgörs av fem domare, såvida inte chefsdomaren (*Chief Justice*) beslutar att ett mål kan avgöras av tre domare (det gäller dock inte konstitutionella frågor). Domstolen kan sammanträda i flera avdelningar samtidigt.

High Court

Enligt författningen är *High Court* behörig att avgöra både rätts- och sakfrågor av alla slag i alla typer av tviste- och brottmål. *High Court* är ensamt behörig för adoptions- och utlämningsärenden. *High Court* är också behörig att pröva om en lag är ogiltig därför att den strider mot författningen (utom lagar som redan har prövats av högsta domstolen på presidentens begäran). De flesta mål i *High Court* avgörs av en enda domare. Det finns dock vissa lagstadgade undantag, till exempel vid ärekränkning, misshandel och olaga frihetsberövande från det allmännas sida. I sådana mål är domstolen sammansatt av en domare och jury. Ärenden av synnerlig vikt kan avgöras av två eller flera domare (*Divisional Court*).

High Court prövar överklaganden av grevskapsdomstolarnas avgöranden i tvistemål. Dessutom är *High Court* behörig att överpröva alla lägre instansers avgöranden och utfärda förelägganden av olika slag till de lägre domstolarna (till exempel om prövningsförbud eller omprövning). Sådana förelägganden gäller inte sakinnehållet i de lägre domstolarnas avgöranden, utan frågan om de har överskridit sina befogenheter.

High Court kan också avgöra en rättsfråga på begäran av en distriktsdomstol. Den handlägger också frågor om borgen i fall där den misstänkte har åtalats för mord eller där den misstänkte ansöker om ändring i de krav och villkor som distriktsdomstolen har uppställt.

High Court sammanträder som regel i Dublin när den avgör mål som första instans. Men den kan också sammanträda på andra ställen när den avgör skadeståndsmål vid dödsfall eller andra personskador eller överklaganden av domar från grevskapsdomstolarna.

Grevskapsdomstolar (*Circuit Courts*)

Grevskapsdomstolarnas behörighet i tvistemål är begränsad, såvida inte samtliga parter i en rättegång samtycker. I så fall är behörigheten obegränsad. För vissa mål gäller en beloppsbegränsning på 38 092,14 euro (mål om avtal i allmänhet, leasingavtal, avbetalningsköp och skadestånd utanför avtalsförhållanden).

Grevskapsdomstolarna fastställer testamenten och prövar också ärenden om äganderätt eller nyttjanderätt till fast egendom, om egendomens bruksvärde inte är högre än 253,95 euro. Grevskapsdomstolarna avgör även familjemål, bland annat hemskillnad, äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap och överklaganden i sådana mål från distriktsdomstolarna.

Tvistemål avgörs i grevskapsdomstolarna av en domare utan jury. Grevskapsdomstolarna prövar överklaganden från distriktsdomstolarna i både tviste- och brottmål. I sådana fall hålls ny huvudförhandling och grevskapsdomstolens avgörande är slutligt och kan inte överklagas vidare.

Grevskapsdomstolarna prövar alla ansökningar om nya utskänkningstillstånd, och avgöranden från specialdomstolar, till exempel diskrimineringsnämnden (*Director of Equality Investigations*), överklagas dit.

Distriktsdomstolar (*District Courts*)

Distriktsdomstolarnas behörighet är lokal och begränsad. I familjemål avgör de frågor om underhållsbidrag, besöksförbud, vårdnad, umgängesrätt och faderskap.

Distriktsdomstolarna är behöriga att avgöra tvistemål om avtal i allmänhet, leasingavtal, avbetalningsköp, skadestånd utanför avtalsförhållanden, obetald hyra och felaktigt innehållande av varor, om tvisten gäller högst 6 348,69 euro. Distriktsdomstolarna är också behöriga att verkställa betalningsdomar från alla domstolar. Vidare handlägger de olika former av tillståndsärenden, till exempel för försäljning av alkohol. Slutligen avgör de mål om ersättning för skadegörelse om skadeståndskravet inte är större än 6 348,69 euro.

Distriktsdomstolarna är fördelade över 24 distrikt. Som regel handläggs ett mål av distriktsdomstolen på den ort där ett avtal ingicks eller där svaranden bor eller bedriver näringsverksamhet eller, i fråga om tillståndsärenden, där den lokal är belägen som tillståndet gäller.

Brottsmålsdomstolar

Högsta domstolen (*Supreme Court*)

Högsta domstolen prövar överklaganden från brottmålsdomstolen i andra instans (*Court of Criminal Appeal*), under förutsättning att det överklagade avgörandet rör en rättsfråga av synnerlig vikt.

Brottsmålsdomstolen i andra instans (*Court of Criminal Appeal*)

Brottsmålsdomstolen i andra instans prövar överklaganden från personer som har åtalats för brott vid en distriktsdomstol, centrala brottmålsdomstolen (*Central Criminal Court*) eller specialdomstolen för brottmål (*Special Criminal Court*).

Specialdomstolen för brottmål (*Special Criminal Court*)

Specialdomstolen för brottmål inrättades för prövning av brott för vilka det fastställs att de vanliga domstolarna inte kan garantera en effektiv rättsskipning och ett effektivt upprätthållande av den allmänna ordningen. Målen avgörs med tre domare och utan jury.

Centrala brottmålsdomstolen (*Central Criminal Court*)

Centrala brottmålsdomstolen är brottmålsavdelningen vid *High Court*. Den prövar allvarliga brott, inklusive mord, våldtäkt, landsförräderi, sjöröveri och brottmål under *Competition Act 2002*. Målen avgörs med en domare och jury.

Grevskapsdomstolen för brottmål (*Circuit Criminal Court*)

Grevskapsdomstolen för brottmål prövar brottmål som inte kan prövas i centrala brottmålsdomstolen. Domstolen avgör målen med en domare och jury. Den prövar också överklaganden av avgöranden från distriktsdomstolen.

Distriktsdomstolen (*District Court*)

Distriktsdomstolen prövar mindre allvarliga lagöverträdelser (i huvudsak brott mot ordningsregler), men även vissa brott som lyder under allmänt åtal. Målen avgörs med en domare.

Senaste uppdatering: 28/03/2017

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.